

Dosarul nr. 1a-2546/21
Nr Generat de PIGD - 1-19163859-02-1a-20122021
Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni)
Judecător: Viorel Botnaraș

DECIZIE
În numele Legii

30 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecători:

Elena Cojocari și Marcel Juganari

Grefier:

Doina Rusu

Cu participarea:

Procurorului:

Vitalie Călugăreanu

Avocatului: Nicolae Negrei, în interesele inculpatului Capița Vitalie

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Capița Vitalie Vitalie** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod Penal,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 15.10.2019-19.10.2020;

Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 20.12.2021-30.05.2023;

Procedura citării a fost legal executată.

Acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat respingerea apelului declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, ca fiind depus peste termen.

Avocatul Nicolae Negrei, în interesele inculpatului Capița Vitalie a solicitat admiterea apelului declarat în interesele inculpatului împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020.

Asupra apelului declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

C O N S T A T Ă :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. Prin sentința Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, inculpatul **Capița Vitalie ******* (a.n. *****, cetățean al R. Moldova, moldovean, originar și cu viza de reședință în r-nul *****, nesupus militar, cu studii medii, celibatar, un copil la întreținere, fără grad de dizabilitate, neîncadrat în câmpul muncii, domiciliat în mun. *****, anterior condamnat: - prin sentința Judecătoria Comrat din 06.11.2018, în baza art. 264/1 alin. (4) CP, la 1100 unități convenționale; - prin sentința Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 21.11.2019, în baza art. 190 alin. (1), 90 CP, la 1 an închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an și 6 luni; - prin sentința Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 12.12.2019, în baza art. 190 alin. (1), 90 CP, la 1 an închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an) a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa numită s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 12.12.2019 și lui **Capița Vitalie Vitalie** i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 1 an și 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei inculpatului **Capița Vitalie Vitalie** s-a dispus de a fi calculat din momentul intrării sentinței în vigoare și reținerii condamnatului.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, instanța de fond a reținut că inculpatul Capița Vitalie la 15.05.2019, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în interes material, aflându-se în sat. Văsieni, r-nul Ialoveni, prin inducerea în eroare a cet. Dicusară Efimia, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul procurării materialelor de construcție, ca ulterior să efectueze lucrărilor de construcție la domiciliu, prin comportament dolosiv și viclean, a dobândit de la ultima suma de 300 lei și 250 euro, echivalentul sumei de 5135,5 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, **Capița Vitalie Vitalie** a săvârșit infracțiunea prevăzută de **art. 190 alin. (1) Cod penal – escrocheria**, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile.

Solicitările apelantului:

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, la data de **13.12.2021** a fost înregistrată la Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni cererea de apel depusă de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie, solicitând: admiterea apelului, repunerea în termen de declarare a apelului, casarea sentinței în partea ce privește aplicarea pedepsei sub formă de închisoare în privința inculpatului Capița

Vitalie cu aplicarea prevederilor art. 79 alin. (1) și art. 90 alin. (1) Cod penal în privința acestuia la stabilirea pedepsei.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a invocat următoarele aspecte:

- repararea benevolă a pagubei pricinuite, respectiv a fost readusă la starea normală valoarea lezată;

- căința sinceră, prin care inculpatul a manifestat nu doar regretul sincer față de fapta comisă, dar și prin fapte materiale, reparând complet prejudiciul cauzat prin infracțiune, condamnând sincer conduita sa;

- contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, inculpatul străduindu-se de a declara organelor de drept modul cum a comis infracțiunea, oferind posibilitatea de a descoperi urmele și alte probe ale infracțiunii săvârșite;

- recunoașterea vinovăției, ori aceasta demonstrează că inculpatul Căpiță Vitalie, pledînd vinovat, a evaluat și a luat atitudine de acțiunile sale, astfel există toate premisele că comportamentul acestuia poate fi schimbat, fără a fi izolat de societate;

- totodată, menționează că, conform recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 97 din 09 februarie 2017, judecarea cauzei penale la solicitarea inculpatului în procedura simplificată reglementată de art. 364¹ Cod de procedură penală, sau în cazul recunoașterii integrale a vinovăției se consideră contribuire activă la descoperirea infracțiunii, elemente întrunite în cazul dat;

- sentința adoptată este inechitabilă, deoarece la stabilirea pedepsei nu a fost luat în calcul comportamentul inculpatului Căpiță Vitalie, după săvârșirea infracțiunii, dat fiind faptul că ultimul a conștientizat caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și benevol a restituit integral prejudiciul material cauzat, iar partea vătămată nu are careva pretenții materiale sau morale față de aceasta, în acest sens fiind întocmit și un acord de împăcare (f.d. 131);

- echitatea presupune un coraport logic între fapta prejudiciabilă, urmările acesteia și pedeapsă stabilită. Pedeapsa trebuie să fie o reacție individuală pentru fiecare caz în parte, ori instanța de fond, a dispus o pedeapsă disproporționată inculpatului Căpiță Vitalie;

- potrivit art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni;

- menționează că, echitatea socială în privința victimei a fost restabilită, prin repararea benevolă de către Căpiță Vitalie a prejudiciului cauzat prin infracțiune și căința sinceră;

- de asemenea, inculpatul a conștientizat ilegalitatea acțiunilor sale precum și necesitatea unui comportament adecvat, a întreprins măsuri de corectare prin restituirea prejudiciului, recunoașterea vinovăției, căința sinceră și contribuirea activă la descoperire infracțiunii;

- pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea inculpatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii, ori în cazul examinat, deja s-a stabilit că cet. Căpiță Vitalie a încetat activitatea infracțională, a reparat prejudiciul

cauzat, modificându-și astfel comportamentul și luînd atitudine față de acțiunile sale ilegale;

- pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, în speță, inculpatul Căpiță Vitalie s-a convins de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, prin recunoașterea faptelor sale, restituirea prejudiciului și solicitarea judecării cauzei conform art. 364¹ Cod de procedură penală;

- cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului, ori la pronunțarea sentinței în privința lui Căpiță Vitalie s-a ținut cont doar de faptul că acesta anterior a fost condamnat pentru o faptă similară, însă nu s-a ținut cont de faptul că inculpatul Căpiță Vitalie are loc permanent de trai, are copii la întreținere, la locul de trai se caracterizează pozitiv;

- luînd în considerare circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului Căpiță Vitalie, consider că pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an și 6 (șase) luni, în privința acestuia este prea aspră, iar o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit;

- soluția instanței de fond privind executarea reală a pedepsei penale sub formă de închisoare stabilită inculpatului Căpiță Vitalie este una inechitabilă, deoarece executarea reală a pedepsei cu închisoarea stabilită inculpatului ar semnifica implicarea acestuia în mediul carceral pe o perioadă îndelungată. Se reține că această măsură, luând în calcul personalitatea acestuia, ar fi în stare să-i dăuneze mai mult decât să fie benefică acestuia și societății prin crearea dificultăților *de resocializare a condamnatului*. Totodată, apărarea notează că încadrarea inculpatului în mediul carceral în condițiile expuse anterior, ar prezenta riscul dăunării integrității fizice și morale a acestuia (sub aspectul acordării șanse de dezvoltare/creștere personală și la stabilirea și dezvoltarea relațiilor cu semenii și lumea exterioară) pînă la încălcarea articolului 8 din CEDO, ori anturajul respectiv ar fi în măsură să-l priveze de orice posibilitate de resocializare, ulterior eliberării. Apărarea reține că inculpatul Căpiță Vitalie a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a împăcat cu partea vătămată, ceea ce semnifică faptul că, inculpatul a conștientizat gradul de pericol social al faptei comise, respectiv, apărarea consideră că, inculpatul nu prezintă pericol pentru societate, iar stabilirea modalității de executare a pedepsei în condițiile art. 90 Cod Penal va oferi o mai bună protecție intereselor societății și va evita consecințele negative ale izolării de societate a vinovatului și a plasării acestuia în mediul penitenciar. Or, pe durata perioadei de probațiune și situația în care aceasta îl va pune pe inculpat, care va fi obligat permanent să-și adapteze comportamentul la obligațiile impuse de către instanță, iar prin urmare, reeducarea inculpatului va fi mai efectivă, iar scopul prevenției speciale și inclusiv al celei generale va fi atins în condițiile suspendării condiționate a executării

pedepsei. De asemenea, instanța de judecată eronat a stabilit că Căpiță Vitalie anterior a fost condamnat prin sentința din 21.11.2019 în baza art. 190 alin. (1) CP al RM și din 12.12.2019 în baza art. 190 alin. (1) CP al RM, or este una și aceeași sentință pronunțată în dispozitiv la data de 21.11.2019 și integral la data de 12.12.2019. Chiar dacă prin această sentință lui Căpiță Vitalie i-a fost aplicate prevederile art. 90 CP al RM, instanța eronat a stabilit că în prezenta cauză nu poate fi menținută această prevedere, or, Căpiță Vitalie nu a săvârșit fapta pentru care a fost condamnat prin sentința din 19.10.2020, în perioada de probă;

- consideră că restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea lui Căpiță Vitalie este posibilă fără privarea acestuia de libertate;

- în acest caz, în privința inculpatului Căpiță Vitalie, consider că este aplicabile și prevederile art. 79 Cod penal, care stipulează că, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie;

- astfel, aplicarea unei pedepse penale cu aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, va fi una rezonabilă și echitabilă în raport cu fapta comisă de inculpatul Căpiță Vitalie;

- totodată, doar această pedeapsă este în corespundere și cu regula nr. 6 din Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri la 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri, potrivit căreia „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii”;

- consideră că, corectarea și reeducarea inculpatului Căpiță Vitalie în spiritul atitudinii cinstite față de îndeplinirea întocmai a legilor, a respectării regulilor de conviețuire socială, reieșind din principiul umanismului prevăzut la art. 4 Cod Penal, este posibilă fără executarea reală a pedepsei;

- toate aceste circumstanțe nu au fost puse la baza emiterii sentinței de către instanța de fond;

- cu sentința contestată Căpiță Vitalie a făcut cunoștință la data de 30.11.2021 în momentul când apărătorul ales pe contract Negrei Nicolae, a făcut cunoștință cu materialele cauzei și cu sentința propriu zisă. Aici dorim să atragem atenția că în timpul când s-a examinat cauza Căpiță Vitalie a fost reprezentat de către apărătorul Rodideal Andrei care la fel a fost în baza de contract. Or, apărătorul fiind obligat în virtutea legii și a obligațiilor care le are față de client de a contesta sentința de condamnare acestuia nu a realizat acest fapt pînă în prezent, or atît Căpiță Vitalie cît și apărătorul său au solicitat o

pedeapsă minimă sub formă de amendă, în asemeni circumstanțe fiindu-i aplicată o pedeapsă mai aspră de cât cea solicitată, sub formă de închisoare, apărătorul urmă să o conteste cu apel această sentință. Totodată la f.d. 166 este plicul poștal cu aviz, privind expedierea sentinței pentru cunoștință lui Căpița Vitalie care s-a întors cu mențiunea nereclamat, or pînă la moment ultimul nu a cunoscut de această sentință, fapt pentru care considerăm că solicitarea privind repunerea în termen este una întemeiată și legală care urmează a fi admisă;

- potrivit art. 404 alin. (1) CPP, Participantul la proces care a lipsit atît la judecarea, cît și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, poate declara apel și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

3.1. Totodată, la data de 19.12.2022, apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Căpița Vitalie și inculpatul au depus o cerere comună de aplicare a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința inculpatului.

Argumentele părților:

4. În ședința Curții de Apel Chișinău, avocatul Nicolae Negrei, în interesele inculpatului Căpița Vitalie a solicitat admiterea apelului declarat în interesele inculpatului împotriva sentinței Judecătorei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020.

4.1. Acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat respingerea apelului declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Căpița Vitalie împotriva sentinței Judecătorei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, ca fiind depus peste termen.

4.2. Partea vătămată Dicusară Efimia fiind legal înștiințată despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de apel nu s-a prezentat. Cu referire la prevederile art. 412 alin. (5) Cod procedură penală, instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa acesteia.

4.3. Inculpatul Căpița Vitalie fiind citat legal despre ora, data și locul examinării cauzei, în instanța de apel nu s-a prezentat.

În acest context, instanța de apel a reținut că cererea de apel a fost depusă de apărător în interesele inculpatului. Respectiv, inculpatul era obligat să se intereseze de soarta procesului, mai ales dacă el a fost cel care a însărcinat apărătorul să conteste sentința instanței de fond cu apel.

Însă, la data de 30.05.2023 inculpatul Căpița Vitalie a depus cerere de examinare a cauzei în absența sa.

Audiind participanții la proces, ținînd cont de faptul că procurorul a prezentat probe verosimile că Căpița Vitalie a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecată, conducîndu-se de prevederile art. 321 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

Subsidiar instanța de apel la dezbaterea acestei chestiuni a ținut cont și de Hotărârea Curții Europene pentru Drepturile Omului nr. 26850/11 în cauza *Mohamed Majdi Kattan contra României*, care are incidență direct asupra speței date și în care Înalta Curte a statuat că în cazul în care instanța în derularea unui proces penal a executat pozitiv obligațiunea de citare legală a participanților la adresa furnizată de aceștia, iar inculpatul deliberat a neglijat obligațiunea sa de a se prezenta în fața instanței nu constituie încălcare a dreptului la apărare și la un proces echitabil.

Aprecierea instanței de apel:

5. Audiind procurorul, avocatul și studiind materialele cauzei, Colegiul penal ajunge la concluzia că *apelul declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie* împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, urmează a fi *respins ca fiind depus peste termen*, din următoarele considerente:

5.1. Astfel, instanța de apel constată că prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, inculpatul **Capița Vitalie Vitalie** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an în penitenciar de tip semiînchis. Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa numită s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12.12.2019 și lui **Capița Vitalie Vitalie** i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 1 an și 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei inculpatului **Capița Vitalie Vitalie** s-a dispus de a fi calculat din momentul intrării sentinței în vigoare și reținerii condamnatului.

6. *Ulterior, la data de 13.12.2021 a fost înregistrată la Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, cererea de apel depusă de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie.*

6.1. În această ordine de idei, Colegiul Penal menționează că deși, inculpatul Capița Vitalie nu a fost prezent la pronunțarea sentinței, însă potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 19.09.2020, inculpatul a fost prezent, la fel și apărătorul ales Rodideal Andrei, care au fost anunțați despre pronunțarea sentinței integrale ce va avea loc la data de 19.10.2020.

Potrivit scrisorii de expediere a copiei sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, aceasta a fost expedită părților la data de 19.10.2020, adică la data pronunțării. Însă, apărătorul, cât și inculpatul nu au reclamat copia sentinței, plicul fiind remis în adresa instanței.

Astfel, la data de 12.11.2020, a fost expedită pentru punere în executare sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, care a devenit definitivă la data de 03.11.2020 (*f.d. 164*).

Mai mult decât, Colegiul Penal constată că, sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, în aceeași zi. (https://jhn.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d1b5c19e-f52f-4bcb-8054-64c2fd82de5a).

Astfel, deși inculpatul și apărătorul său cunoșteau despre data pronunțării integrale a sentinței, dar nu s-au prezentat în ședința de judecată, aceștia erau obligați să se intereseze de soarta procesului, fapt care a fost realizat abia peste un an și două luni, în momentul când apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie a depus apel.

7. În acest context, Colegiul Penal conchide că potrivit regulii generale prescrise de art. 402 CPP, **termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel.** Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, unde se specifică că apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de **motive întemeiate**, iar **apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei** sau încasării despăgubirilor materiale.

7.1. Respectiv, instanța de apel atestă că apelul depus de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie, este declarat peste termenul prevăzut de lege, fiind depus peste 1 (unu) an și două luni de zile de la data pronunțării sentinței integrale.

7.2. Așadar, aferent dispozițiilor legale, indicate supra, Colegiul Penal constată că apelul declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie, nu poate fi repus în termen, întrucât nu au fost elucidate motivele întemeiate exhaustiv prevăzute de legiuitor la art. 403 CPP.

7.3. Mai mult ca atât, apelantul nu indicat careva motive plauzibile ce ar justifica **omiterea termenului de atac de către inculpat și apărător mai mult de un an și două luni de zile**, în vederea circumstanțelor de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.).

Alegația părții apărării precum că apărătorul Rodideal Andrei nu și-ar fi onorat obligația asumată față de clientul său Capița Vitalie de a contesta sentința de condamnare, nu poate fi reținută de instanța de apel, or după cum rezultă din mandatul avocațial nr. 1355318 (f.d. 129), avocatul Rodideal Andrei a fost ales de inculpat să-i apere interesele în baza contractului de asistență juridică nr. 19 din 05.12.2019, respectiv faptul că apărătorul ales nu a declarat apel în termeni legali nu justifică repunerea în termen a unui apel declarat peste un an și două luni de către un alt apărător ales.

8. Deci, în contextul celor statuate, instanța de apel amintește că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și avînd un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

9. Astfel, art. 230 alin. (1) și (2) CPP prevede că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

10. Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) CPP, raportate la explicațiile din pct. 6.5 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările și completările ulterioare, se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la prima zi

lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. Totodată, la calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

11. De asemenea, reieșind din orientările jurisprudențiale formulate de Curtea Supremă de Justiție, momentul de la care începe să curgă termenul de atac este clar reglementat de lege - el fiind, în mod exclusiv, acela al pronunțării deciziei redactate - nu numai pentru că astfel este reglementată cea mai eficace modalitate de luare la cunoștință a celor hotărâte de instanță, dar și pentru că acest moment este punctul de plecare al unui termen, a cărui depășire duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac. Respectiv, potrivit formalismului legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, se impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

12. Subsidiar, Colegiul Penal reiterează că prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care *inter alia* prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (a se vedea în acest sens, *Varnima Corporation International S.A. contra Greciei*, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; *Ben Naceur contra Franței*, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; *Wynen contra Belgiei*, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII).

13. Așadar, raportând cauzei, textele de procedură penală indicate mai sus și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, Colegiul Penal reține că în speța discutată termenul de declarare a apelului a fost omis de către apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie, din circumstanțe care sunt imputabile inculpatului și apărătorului său nicidecum instanței de judecată.

Prin urmare, se conchide că apelul declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020 nu se încadrează în termenul legal, fiind depus tardiv și că motive ce au determinat omiterea termenului de atac nu se constată, iar repunerea apelului apărătorului inculpatului în termen, în prezenta speță, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CtEDO (hotărârea *Ghinea versus Republica Moldova*) urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 CEDO.

14. În conformitate cu recomandările oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 14/1 din Hotărârea nr. 10 din 24 decembrie 2010 „Pentru modificarea și completarea

Hotărâri Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel” în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația. Deci, instanța nu se expune asupra motivelor invocate de apelant în ședința instanței de apel și nici asupra cererii comune depuse de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie și inculpatul privind aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința inculpatului.

15. Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal atestă că apelul declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie împotriva sentinței Judecătoriai Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, urmează a fi respins ca fiind depus peste termen, iar sentința menținută fără modificări.

16. Pronunțarea deciziei motivate a fost stabilită pentru data de 11.07.2023 ora 14:00, însă ținând cont de volumul mare de lucru precum și de termenul stabilit la art. 338 alin. (3) Cod de procedură penală pentru pronunțarea hotărîrii motivate, pronunțarea deciziei motivate în prezenta cauză a fost amînată pentru data de 14.07.2023 ora 14:00.

În conformitate cu art. art. 415 alin. (1), pct. 1), lit. a), 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Apelul declarat de apărătorul Nicolae Negrei în interesele inculpatului Capița Vitalie împotriva sentinței Judecătoriai Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 octombrie 2020, se respinge ca fiind depus peste termen.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțarea deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 14.07.2023, orele 14:00.

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecător:

Elena Cojocari

Judecător:

Marcel Juganari